

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

LİNEER DENKLEM SİSTEMLERİNİN SONLU FARK METODU VE
NON-POLYNOMIAL KÜBİK SPLİNE METODU YARDIMIYLA NÜMERİK
ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Marwan SWAID
1700005068

Anabilim Dalı: Matematik ve Bilgisayar Bilimleri

Program: Matematik ve Bilgisayar Bilimleri

Tez Danışmanı: Dr. Öğr Üyesi Canan AKKOYUNLU

ŞUBAT 2021

T.C.

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

LİNEER DENKLEM SİSTEMLERİN SONLU FARK METODU VE
NON-POLYNOMIAL KÜBİK SPLİNE METODU YARDIMIYLA NÜMERİK
ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Marwan SWAID
1700005068

Anabilim Dalı: Matematik ve Bilgisayar Bilimleri

Program: Matematik ve Bilgisayar Bilimleri

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi CANAN AKKOYUNLU

Tez Jüri Üyeleri : Doç. Dr. SÜLEYMAN HİKMET ÇAĞLAR

Dr. Öğr. Üyesi NİLAY DURUK MUTLUBAŞ

ŞUBAT 2021

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın hazırlanmasının başından sonuna kadar, bir çok kişi tarafından desteklendim ve yol gösterildim. bütün bu kişilere şükranlarımı sunuyorum.

öncelikle en derin ve en içten şükranlarımı her aşamasında emeği olan, bana yol gösteren, rehberlik eden danışmanım Dr. Öğr Üyesi Canan AKKOYUNLU' a sunuyorum. Onun desteği ve önerileri bu tezin tamamlanmasında

Bir üyesi olmaktan övündüğüm İstanbul Kültür Üniversitesi'nde üzerimde emeği olan herkese özellikle Matematik-Bilgisayar Bölümü hocalarım ve arkadaşlarıma değerli yardımlar, katkılar ve destekleri için çok teşekkür ediyorum.

Son olarak, çalışmanın her aşamasında bitmez tükenmez destek ve fedakarlıkları için aileme, tüm sevdiklerime ne kadar teşekkür etsem azdır. Sizlere en derin sevgi ve şükranlarımı sunuyorum. iyi ki varsınız...

ÖZET

LİNEER DENKLEM SİSTEMLERİNİN SONLU FARK METODU VE NON-POLYNOMIAL KÜBİK SPLİNE METODU YARDIMIYLA NÜMERİK ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİ

Marwan SWAID

Yüksek lisans Tezi, Matematik ve Bilgisayar Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr Üyesi CANAN AKKOYUNLU

ŞUBAT 2021, 37 sayfa

Çalışmada lineer denklem sistemlerinin nümerik çözümü ele alınmıştır. Bu lineer denklemlerin nümerik olarak çözümünde Kübik spline ve Sonlu fark metodları uygulanmıştır.

Bu yöntemlerin uygulanabilmesi için özellikle kübik spline metodunda M_i momentlerini elde etmek için Taylor açılımı geliştirilmiştir. Sonuç olarak da önemli nümerik sonuçlar elde edilmiştir. Probleme sonlu fark ve kübik spline metodları uygulandıktan sonra metodun test edilmesi için nümerik dağılım analizi yapılmıştır ve olumlu sonuç alınmıştır. Çözülen tüm problemlerde elde edilen nümerik sonuçların analitik çözümlerine yakınsadığı görülmüştür. Bu metodların bu tür problemler üzerinde uygulanabilirliği ispatlanmıştır.

JÜRİ: Dr. Öğr Üyesi CANAN AKKOYUNLU

Doç. Dr. SÜLEYMAN HİKMET ÇAĞLAR

Dr. Öğr Üyesi NİLAY DURUK MUTLUBAŞ

ABSTRACT

Numerical Solutions of Linear Equation Systems with the Help of Finite Difference Method and Non-Polynomial Cubic Spline Method

Marwan SWAID

MSc. Thesis in Department of Mathematics and Computer Science.

Supervisor: Dr. Öğr Üyesi CANAN AKKOYUNLU

FEBREUARY 2021, 37 pages

In this thesis, numerical solutions of linear differential equation are considered. FDM and Cubic spline methods are applied for the equations above. Taylor expansion is used to obtain M_i moments in cubic spline method. In order to test accuracy of the cubic spline and fdm methods applied, numerical dispersion analysis is applied and useful results are obtained. It is concluded that in all the problems numerical results converge to the exact solutions. It yields results compatible with the exact solutions and consistent with other existing numerical methods. Use of cubic spline and fdm method have shown that they are applicable methods for this type of equations.

COMMITTEE: Assist. Prof. Dr. CANAN AKKOYUNLU

Assoc. Prof. Dr. SÜLEYMAN HIKMET ÇAGLAR

Assist. Prof. Dr. NILAY DURUK MUTLUBAŞ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
AKADEMİK BEYAN	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
1. GİRİŞ	1
1.1. Lineer Denklem Sistemi	1
1.2. Lineer Diferansiyel Denklem Sistemi	2
1.3. Lineer Diferansiyel Operatör	2
1.4. Süperpozisyon ilkesi	3
1.5. Başlangıç Değer Problemi	3
1.6. Yüksek Mertebeden Lineer Diferansiyel Denklemler	4
1.7. Kesme Hatası	5
1.8. İkinci Mertebeden Sınır Değer Problemi	5
1.9. Non-Polynomial Spline Metodu	6
1.10. B-Spline Metodu	9
1.11. Sonlu farklar yönetimi	12
2. KÜBİK SPLİNE VE SONLU FARK METODU	15
2.1. Problem 1.	15
2.1.1. Sonlu fark metodu(FDM) çözümü:	15
2.1.2. Kübik spline çözümü:	20
2.2. Problem 2	25
2.2.1. Sonlu fark metodu(FDM) çözümü	25
2.2.2. Kübik spline çözümü:	29
3. SONUÇ	35
4. KAYNAKLAR	36

AKADEMİK BEYAN

Yüksek lisans Tezi olarak sunduğum “ LİNEER DENKLEM SİSTEMLERİNİN SONLU FARK METODU VE NON-POLYNOMIAL KÜBİK SPLİNE METODU YARDIMIYLA NÜMERİK ÇÖZÜMLERİNİN ELDE EDİLMESİ ” adlı bu çalışmanın, akademik kurallar ve etik değerlere uygun olarak bulunduğunu belirtir, bu tez çalışmasında bana ait olmayan tüm bilgilerin kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

.../.../2021
Marwan SWAID
İmza

ŞEKİLLER DİZİNİ

1.1. 1. dereceden spline fonksiyonu	7
1.2. Non-polynomial kübik spline fonksiyonları	8
1.3. $B_{0,i}$ tabanı	11
1.4. $B_{3,i}(x)$ tabanı	12
1.5. Türev tanımı	12
1.6. Düğümlerin tablo şeklinde gösterimi	14
2.1. Problem 1 (sonlu fark metodu) FDM ile $u(x)=x^2 - x$ için	18
2.2. Problem 1 (sonlu fark metodu)FDM ile $v(x)=x - x^2$ için	19
2.3. Problem 1 kübik spline ile $u(x)=x^2 - x$ için	23
2.4. Problem 1 kübik spline ile $v(x)=x - x^2$ için	23
2.5. Problem 2 sonlu fark metodu(FDM) ile $v(x)=\sin(\pi x)$ için	28
2.6. Problem 2 sonlu fark metodu(FDM) ile $v(x)=x^2 - x$ için	28
2.7. Problem 2 Kübik spline ile $u(x)=\sin(\pi x)$ için	33
2.8. Problem 2 Kübik spline ile $v(x)=x^2 - x$ için	33

1. GİRİŞ

Günümüzde spline fonksiyonları interpolasyon, veri uydurma ve adi ve kısmi diferansiyel denklemlerin sayısal çözümü gibi birçok alanda kullanılmaktadır. Spline fonksiyonları pratik problemlerde aşağıdaki faydalı özelliklere sahiptir:

- a) Kolay ve esnek,
- b) Bilgisayarda kaydedilmesi ve işletilmesi kolay,
- c) Türevleri ve integralleri ile değerlendirilmesi kolay,
- d) Daha yüksek boyutlara genellemesi kolay.

Adi ve kısmi diferansiyel denklemlerin düzgün yaklaşık çözümleri için spline fonksiyonlarını kullanan en eski makalelerden bazıları [1-8]'dir. Bu makaleler, çeşitli derecelerde spline fonksiyonları kullanarak ikinci, üçüncü ve dördüncü dereceden doğrusal sınır değer problemleri (BVP) çözümünün yaklaşık yöntemlerini, eliptik ve parabolik denklemlerin çözümünü gösterir. Spline fonksiyonlarının hızlı bir şekilde gelişmesi, başlıca olarak uygulamalardaki yüksek kullanılabilirliğinden kaynaklanmaktadır. Spline fonksiyonlarının sınıfları, üstün yaklaşım güçlerinin yanı sıra birçok iyi yapısal özelliğe sahiptir. Splinelar uygulamalı matematikte ve mühendislikte çeşitli problemlerin sayısal çözümünde, farklı uygulamalarda yer almaktadır. Veri uydurma, fonksiyon yaklaşırma, integro-diferansiyel denklemler, optimal kontrol problemleri, bilgisayar destekli geometrik tasarım (CAGD), vb. bu uygulamaların bazılarıdır. Spline fonksiyonlarına dayalı programlar da bilgisayar uygulamaların çoğunda yer bulmuştur. Bu da binlerce araştırmancının konusu olmuştur ve aktif bir araştırma alanı olarak devam etmektedir. Son zamanlarda polinom olmayan spline yöntemleri adi ve kısmi diferansiyel denklemlerin çözümünde etkili bir araç haline gelmiştir. Birçok araştırmada, doğrusal ve doğrusal olmayan sınır değer problemlerinin sayısal çözümü için ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci ve daha yüksek dereceden polinom olmayan splinenin kullanıldığı birçok teknik ele alınmıştır. Kübik, beşinci ve altıncı dereceden polinom ve polinom olmayan spline kullanarak adi ve kısmi diferansiyel denklemlerin çözümü için son spline fonksiyonların kullanımı üzerinde bir anket [9-14]de verilmiştir. [15-19] İkinci ve dördüncü dereceden ve kesirli sınır değer problemlerinin çözümünde farklı derecelerden polinom ve polinom olmayan spline kullanılmıştır.

1.1. Linear Denklem Sistemi

$$a_1x_1 + a_2x_2 + \dots + a_nx_n = 0$$

şeklindeki denkleme, doğrusal (lineer) denklem denir.

a_1, a_2, \dots, a_n reel sayılarına denklemin katsayıları,

x_1, x_2, \dots, x_n değişkenlerine denklemin bilinmeyenleri denir.

$$a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \dots + a_{1n}x_n = 0$$

$$a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \dots + a_{2n}x_n = 0$$

⋮

$$a_{n1}x_1 + a_{n2}x_2 + \dots + a_{nn}x_n = 0$$

şeklindeki n bilinmeyenli n tane denklemden oluşan sisteme doğrusal (lineer) denklem

sistemi denir. Bu sistem aşağıdaki formda gösterebilir:

$$\begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & a_{14} & \cdots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & a_{24} & \cdots & a_{2n} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} & a_{34} & \cdots & a_{3n} \\ \vdots & & & & & \\ a_{n1} & a_{n2} & a_{n3} & a_{n4} & \cdots & a_{nn} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} b_1 \\ b_2 \\ b_3 \\ \vdots \\ b_n \end{bmatrix}$$

veya $AX = B$ şeklinde yazılabilir
ve çözümünü bulmak için $|A| \neq 0$; $X = A^{-1}B$ formu kullanılır

1.2. Lineer Diferansiyel Denklem Sistemi

Tek bir serbest değişkenin birden çok fonksiyonunu birlikte ele alalım. Bu değişken ve buna bağlı değişken ve onun belirli bir mertebeye kadar türevleri arasında kurulmuş bu bağıntılar n tane olsun. Bu bağıntılar topluluğunu Adi Diferansiyel Denklem Sistemi denir. Ancak diferansiyel denklemlerde olduğu gibi, pratikte bu Diferansiyel Denklem Sistemi olarak anılır. Denklem sistemindeki bağıntılar birlikte ele alınacağı için bu tür sistemlere Simultane Diferansiyel Denklem Sistemi de denilmektedir. Sonuç olarak, Diferansiyel Denklem Sistemi denilince bu kavramlar bir bütün halinde böyle anlaşılacaktır. t serbest değişkeninin n tane farklı fonksiyonu $x_1 = x_1(t), x_2 = x_2(t), \dots, x_n = x_n(t)$ dir. Serbest değişken, bu fonksiyonlar ve bunların belirli bir mertebeye kadar türevlerini içeren n tane bağıntı aşağıdaki gibi olsun :

$$\begin{aligned} f_1(t, x_1, x_1', x_1'', \dots, x_n, x_n', x_n'') &= 0 \\ f_2(t, x_1, x_1', x_1'', \dots, x_n, x_n', x_n'') &= 0 \\ \vdots & \\ f_n(t, x_1, x_1', x_1'', \dots, x_n, x_n', x_n'') &= 0 \end{aligned} \tag{1.1}$$

Bu sistemde fonksiyonlar ve bütün türevleri 1.dereceden olduğu için ayrıca bu tür sistemlere Lineer Diferansiyel Denklem Sistemi ya da sadece Lineer Sistem denir[20].

1.3. Lineer Diferansiyel Operatör

İkinci mertebeden lineer diferansiyel operatör

$$L = a_0(x) \frac{d^2}{dx^2} + a_1(x) \frac{d}{dx} + a_2(x)$$

biçiminde tanımlanıyor.

$\varphi, \psi \in C^2(I)$ ve $c_1, c_2 \in C$
olmak üzere

$$L(c_1\phi + c_2\psi) = c_1L\phi + c_2L\psi$$

eşitliği sağlanır. Yani L operatörü lineerdir[6].

1.4. Süperpozisyon ilkesi

Temel bir özellik olarak homojen lineer diferansiyel denklemlerin çözümlerinin lineer birleşimi de bir çözüm belirtir. Eğer ϕ ve ψ fonksiyonları için $L\phi = 0, L\psi = 0$, sağlanıyorsa, herhangi c_1 ve c_2 sabitleri için

$$L(c_1\phi + c_2\psi) = c_1L\phi + c_2L\psi = 0$$

eşitliği elde edilir. Bu eşitlik süperpozisyon ilkesi olarak bilinir.

Not:

Eğer her x noktasında $a_0 \neq 0$ ise $a_0y'' + a_1y' + a_2y = f$ bu denkleminin her iki tarafını sıfırdan farklı a_0 'a bölerek,

$$y'' + \frac{a_1}{a_0}y' + \frac{a_2}{a_0}y = \frac{f}{a_0}, \text{ denklemini elde ederiz. Burada}$$

$$q = \frac{a_1}{a_0}, r = \frac{a_2}{a_0}, g = \frac{f}{a_0} \text{ olarak alınırsa}$$

$$y'' + q(x)y' + r(x)y = g(x)$$

eşitliği elde edilir[21].

1.5. Başlangıç Değer Problemi

$$a_0(x)y'' + a_1(x)y' + a_2(x)y = f(x) \quad (1.2)$$

ikinci mertebeden lineer diferansiyel denklemini verilsin.

Eğer q,r ve g fonksiyonları I aralığında sürekli, x_0 , I aralığında keyfi bir nokta ise

$$y'' + q(x)y' + r(x)y = g(x) \quad (1.3)$$

denkleminin her γ, η sayıları ve her $x_0 \in I$ noktası için

$$\varphi(x_0) = \gamma, \varphi'(x_0) = \eta \quad (1.4)$$

şartlarını sağlayan çözümü vardır ve tekdir.

(1.4) şartlarına başlangıç koşulları ve (1.2)-(1.3) sistemine ise başlangıç değer problemi denir[AL-GWAIZ, 2008].

1.6. Yüksek Mertebeden Lineer Diferansiyel Denklemler

Tanım

$$a_n(x) \frac{d^n y}{dx^n} + a_{n-1}(x) \frac{d^{n-1} y}{dx^{n-1}} + \cdots + a_1 \frac{dy}{dx} + a_0(x)y = f(x), a_n(x) \neq 0 \quad (1.5)$$

biçimindeki denkleme n. mertebeden homojen olmayan lineer diferansiyel denklem denir. Burada a_0, a_1, \dots, a_n katsayıları ve f fonksiyonu bir (a,b) aralığında tanımlı ve sürekli fonksiyonları göstermektedir.

$$a_n(x) \frac{d^n y}{dx^n} + a_{n-1}(x) \frac{d^{n-1} y}{dx^{n-1}} + \cdots + a_1 \frac{dy}{dx} + a_0(x)y = 0 \quad (1.6)$$

denklemine ise n. mertebeden homojen lineer diferansiyel denklem denir[KANDEMİR ,2015].

Tanım

$$L(y) = f(x)$$

$$L(y) = a_n(x) \frac{d^n y}{dx^n} + a_{n-1}(x) \frac{d^{n-1} y}{dx^{n-1}} + \cdots + a_1 \frac{dy}{dx} + a_0(x)y \quad (1.7)$$

şeklinde yazılan ifadeye lineer diferansiyel ifade denir. L dönüşümüne ise diferansiyel operatör denir. Böylece (1.7) denklemini

$$L_y = f(x) \quad (1.8)$$

biçiminde gösterilir.

Teorem

(1.5) eşitliği ile tanımlanan L operatörü lineerdir. Yani y_1, y_2, \dots, y_n n. mertebeden türevlenebilir fonksiyonlar ve c_1, c_2, \dots, c_n herhangi keyfi sabitler olmak üzere

$$L(c_1 y_1 + c_2 y_2 + \cdots + c_n y_n) = c_1 L(y_1) + c_2 L(y_2) + \cdots + c_n L(y_n) \quad (1.9)$$

eşitliği sağlanır.

Tanım

y_1, y_2, \dots, y_n herhangi fonksiyonlar ve c_1, c_2, \dots keyfi sabitler olmak üzere

$$c_1 y_1 + c_2 y_2 + \cdots + c_n y_n \quad (1.10)$$

ifadesine y_1, y_2, \dots, y_n fonksiyonlarının lineer birleşimi denir.

1.7. Kesme Hatası

Tanım

Matematik işlemler yerine, yaklaşık olanlarının alınmasıyla ortaya çıkan hatalara kesme hatası denir. Örnek olarak Taylor serisi açılımıyla yapılan hatayı gösterebiliriz.

$x_{i+1} - x_i = h$ olmak üzere

$$y(x_{i+1}) = y(x_i) + y'(x_i)h + \frac{y''(x_i)}{2!}h^2 + \dots + \frac{y^{(n)}(x_i)}{n!}h^n + R_n$$

açılımında

$$R_n = \frac{y^{(n)}(\epsilon)}{(n+1)!}h^{(n+1)}$$

eşitliği yapılan hatayı göstermektedir[6].

1.8. İkinci Mertebeden Sınır Değer Problemi

Klasik ikinci mertebeden lineer sınır değer problemi

$$y'' + P(x)y' + Q(x)y = \phi(x) \quad (1.11)$$

biçimindeki ikinci mertebeden lineer diferansiyel denkleminde ve

$$\alpha_1 y(a) + \beta_1 y(a) = \gamma_1 \quad \alpha_2 y(b) + \beta_2 y(b) = \gamma_2 \quad (1.12)$$

biçimindeki sınır şartlarından oluşur. Burada $P(x)$, $Q(x)$ ve $\phi(x)$, $[a, b]$ aralığında sürekli ve $\alpha_1, \alpha_2, \beta_1, \beta_2, \gamma_1, \gamma_2 \in R$ ve $\alpha_1^2 + \beta_1^2 \neq 0$ ve $\alpha_2^2 + \beta_2^2 \neq 0$ dir [6].

Tanım

$\phi(x) = 0$, $\gamma_1 = \gamma_2 = 0$ ise (1.11)-(1.12) sınır değer problemine homojen sınır değer problemi, aksi halde ise homojen olmayan sınır değer problemi denir.

Böylece homojen sınır değer problemi

$$y'' + P(x)y' + Q(x)y = 0 \quad (1.13)$$

denklemini ve

$$\alpha_1 y(a) + \beta_1 y(a) = 0 \quad \alpha_2 y(b) + \beta_2 y(b) = 0 \quad (1.14)$$

sınır koşulları ile tanımlanır.

Sınır değer problemlerinin çözümünde önce ikinci mertebeden diferansiyel denklemin genel çözümü bulunur. Genel çözümdeki keyfi sabitler, sınır koşullarını sağlayacak şekilde belirlenir. Böylece sınır değer probleminin çözümü hem diferansiyel denklemin hem de sınır koşullarını sağlar.

Not:

Homojen sınır değer problemlerinin daima $y(x)=0$ çözümü vardır. Bu çözüme denklemlerin aşıkâr(trivial) çözümü denir. Denklemin eğer sıfırdan farklı ($y(x) \neq 0$) çözümleri var ise bu çözümlere ise aşıkâr olmayan çözümler adı verilir.

Teorem

(1.11)-(1.12) homojen olmayan sınır değer probleminin bir tek çözüme sahip olması için gerek ve yeter koşul (1.13)-(1.14) homojen sınır değer probleminin sadece aşıkâr çözüme sahip olmasıdır.(Bronson,2000)

Başka bir deyişle, homojen olmayan problemin bir tek çözüme sahip olması için gerek ve yeter koşul homojen denklemin bir tek çözüme sahip olmasıdır [6].

Uygulamalı matematikte en sık karşılaşılan sınır koşulları aşağıda verilmiştir.

1. Periyodik sınır koşulları:

$$y(-L) = y(L)$$

$$y'(-L) = y'(L)$$

2. Ayrılabilir sınır koşulları:

$$\alpha_1 y(a) + \beta_1 y'(a) = 0$$

$$\alpha_2 y(b) + \beta_2 y'(b) = 0$$

3. Dirichlet sınır koşulları:

$$y(a) = \gamma_1$$

$$y(b) = \gamma_2$$

4. Neumann sınır koşulları:

$$y'(a) = \gamma_1$$

$$y'(b) = \gamma_2$$

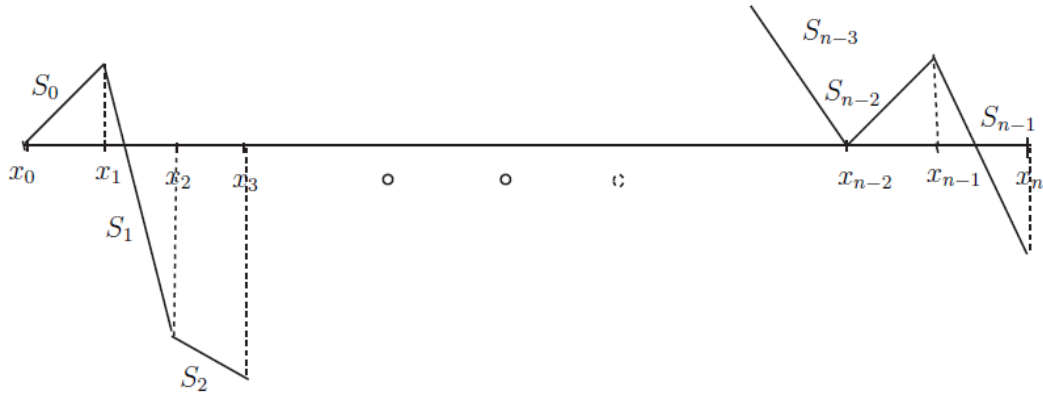
1.9. Non-Polynomial Spline Metodu

Spline fonksiyonlarının ilk kullanımı önceki yüzyılın başlarına dayanır. Parçalı lineer fonksiyonlar başlangıç değer problemlerinin çözümünde Peanonun varlık ispatıyla bağlantılı olarak kullanılmıştı, ancak o zamanlar bu fonksiyonlara spline fonksiyonları denmezdi. Spline fonksiyonlar kavramı ilk olarak Schoenberg , Sard ve diğerlerinin çalışmalarıyla ortaya çıkmıştır. Spline fonksiyon kabaca, belli koşullar altında kendisi ve türevleri sürekli olan bir parçalı fonksiyondur. Bu fonksiyonun yaklaştırma, enterpolasyon ve eğri uydurulması gibi uygulamalarda çok başarılıdır. Bundan do-

layı bu tür problemlerin çözümünde en iyi yaklaştırma fonksiyonun spline fonksiyon olduğu kabul edilmiştir. Daha sonraları da hem pratik hem de teorek çalışmalarda spline fonksiyonları önemli ölçüde ilgi halinde gelmiştir. Bir çok araştırmacı diferansiyel denklemlerin çözümünde polinom ve polinom olmayan spline metodlarını kullanılmıştır. Kübik spline metodu ilk olarak iki noktalı lineer sınır değer problemlerinin çözümünde kullanılmıştır. Spline fonksiyonları belirli süreklilik koşulları ile birbirine bağlanan aralıklarda tanımlanmış polinom tipli fonksiyonlardır. x_0, x_1, \dots, x_n gibi $x_0 < x_1 < \dots < x_n$ koşulunu sağlayacak şekilde düğüm noktası denen $n+1$ nokta belirlenmiş olsun. $k \geq 0$ gibi bir k sayısı alınsın.

$$S(x) = a_i + b_i(x - x_i) + \dots + d_i(x - x_i)^k \quad (i = 0, 1, \dots, n) \quad (1.15)$$

Görüldüğü üzere S fonksiyonu $\text{span}=\{1, x, x^2, \dots, x^n\}$ biçimindedir. S fonksiyonu her bir $[x_{i-1}, x_i]$ aralığında k . ya da daha küçük dereceden bir polinom ise ve $[x_0, x_n]$ aralığında $(k-1)$. dereceden sürekli türevlere sahipse bu fonksiyona x_0, x_1, \dots, x_n düğüm noktalarına sahip k . dereceden spline fonksiyon denir, yani S fonksiyonu derecesi en fazla k olabilen $(k-1)$. dereceye kadar sürekli türevleri olan sürekli, parçalı bir fonksiyondur. Örneğin 0. dereceden spline fonksiyonları sabitlerdir, 1. dereceden spline fonksiyonları lineer fonksiyonlardır.

Şekil 1.1: 1. dereceden spline fonksiyonu

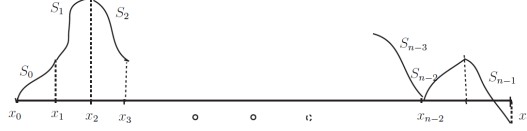
Polinom şeklindeki spline fonksiyonları içinde en çok kullanılan kübik spline fonksiyonlarıdır. Kübik spline fonksiyonları (1.1) deki $k=3$ halidir, yani $\text{span}\{1, x, x^2, x^3\}$ biçimindedir. Spline fonksiyonları yukarıda olduğu gibi polinom olmakla birlikte polinom olmayabilir de. Biz de çalışmamızda $\text{span}\{1, x, \cos kx, \sin kx\}$ biçimindeki non-polynomial kübik spline fonksiyonlarını kullanacağız. Burada k parametresi, metodun doğruluğunu artırmak için kullanılan frekanstır. Şimdi kısaca non-polynomial kübik spline fonksiyonlarını ve metodunu inceleyelim:

n , keyfi bir pozitif tam sayı olmak üzere, $[a, b]$ aralığı $x_i = a + ih$, ($i=0, 1, 2, \dots, n$)
 $a = x_0$, $x_n = b$, $h = \left(\frac{b-a}{n}\right)$ grid noktalarını kullanarak n eşit alt aralığı bölelim.

$U(x)$ analitik çözüm olsun ve u_i , (x_i, u_i) ve (x_{i+1}, u_{i+1}) noktalarından geçen non polynomial kübik $S_i(x)$ fonksiyonundan elde edilen $u(x_i)$ 'nin bir yaklaşık noktası olsun. $S_i(x)$, x_i ve x_{i+1} noktalarında enterpolasyon koşullarını sağlamalıdır ve buna ek olarak ortak (x_i, u_i) noktalarında birinci türevi sürekli olmalıdır $S_i(x)$,

$$S_i(x) = a_i + b_i(x - x_i) + c_i \sin \tau(x - x_i) + d_i \cos \tau(x - x_i), i = 0, 1, 2, \dots, n \quad (1.16)$$

şeklinde yazılır. Burada a_i, b_i, c_i ve d_i sabitler ve τ keyfli bir parametredir.

Şekil 1.2: Non-polynomial kübik spline fonksiyonları

$$S_i(x_i) = u_i, S_i(x_{i+1}) = u_{i+1}, S_i''(x_i) = M_i, S_i''(x_{i+1}) = M_{i+1} \quad (1.17)$$

eşitlikleri kullanılarak bu sabitler $u_i, u_{i+1}, M_i, M_{i+1}$ cinsinden bulunabilir.

$$S_i(x_i) = a_i + d_i = u_i \quad (1.18)$$

$$S_i(x_{i+1}) = a_i + b_i h + c_i \sin \theta + d_i \cos \theta = u_{i+1} \quad (1.19)$$

$$S_i'(x) = b_i + \tau c_i \cos \tau(x - x_i) - \tau d_i \sin \tau(x - x_i) \quad (1.20)$$

$$S_i''(x) = -\tau^2 c_i \sin \tau(x - x_i) - \tau^2 d_i \cos \tau(x - x_i) \quad (1.21)$$

$$S_i''(x_i) = -\tau^2 d_i = M_i \implies d_i = -\left(\frac{M_i}{\tau^2}\right) \quad (1.22)$$

$$S_i''(x_{i+1}) = -\tau^2(c_i \sin \theta - d_i \cos \theta) = M_{i+1} \quad (1.23)$$

(1.18) de (1.22) ve (1.23) de (1.22) yazılırsa

$$a_i = u_i + \left(\frac{M_i}{\tau^2} \right) \quad (1.24)$$

$$c_i = \left(\frac{M_i \cos \theta - M_{i+1}}{\tau^2 \sin \theta} \right) \quad (1.25)$$

eşitlikleri elde edilir.

(1.22),(1.24) ve (1.25) (1.19) da yerine yazılırsa

$$b_i = \left(\frac{u_{i+1} - u_i}{h} \right) + \left(\frac{M_{i+1} - M_i}{\tau \theta} \right), (\theta = \tau h) \quad (1.26)$$

eşitliği elde edilir. (x_i, u_i) noktasında birinci türevin sürekliliği, yani $S'_{i-1}(x_i) = S'_i(x_i)$, $(i = 1, 2, 3, \dots, n - 1)$ eşitliği kullanılarak.

$$\alpha M_{i+1} + 2\beta M_i + \alpha M_{i-1} = \left(\frac{1}{h^2} \right) (u_{i+1} - 2u_i + u_{i-1}) \quad (1.27)$$

bağıntısı elde edilir. Burada, $\alpha = \left(\frac{-1}{\theta^2} \right) + \left(\frac{1}{\theta \sin \theta} \right)$, $\beta = \left(\frac{1}{\theta^2} \right) - \left(\frac{\cos \theta}{\theta \sin \theta} \right)$, ve $\theta = \tau h$. dır[22].

1.10. B-Spline Metodu

Isaac Jacob Schoenberg tarafından bulunmuştur ve splinelerin bazı fonksiyonlar olarak kullanılmasından dolayı (basis spline) in kısaltılmışı olarak B-spline denmiştir. Enterpolasyon teorisi, özellikle kimyasal reaktör teorisi, aerodinamik, kuantum mekaniği, optimal kontrol, difüzyon işlemi ve geofizik gibi mühendisliğin bir çok alanında çok öneme sahiptir. Bu teoride B-spline in kullanılma nedenleri: i. karmaşık bir fonksiyonu daha basit bir polinomun lineer kombinasyonuna dönüştürebilir. ii. polinom enterpolasyonu, türevinin kolay alınması ve köklerinin kolay bulunabilmesinden dolayı pratikte kullanılan metodların en iyilerinden biridir. iii. B-spline polinomu, her bir parçası, kolayca oluşturulabilen ve birbirlerine tek tek düzgün bir şekilde bağlanmış düşük dereceli bir polinomdur. iv. Sınır koşullarının kullanılmasından dolayı B-spline fonksiyonları, yaklaşım teorisinde çok aktif rol alırlar.

Belli bir tanım aralığı üzerinde tanımlanmış keyfi dereceden her spline fonksiyonu, aynı derece ve tanım aralığı üzerinde B-spline fonksiyonların bir lineer

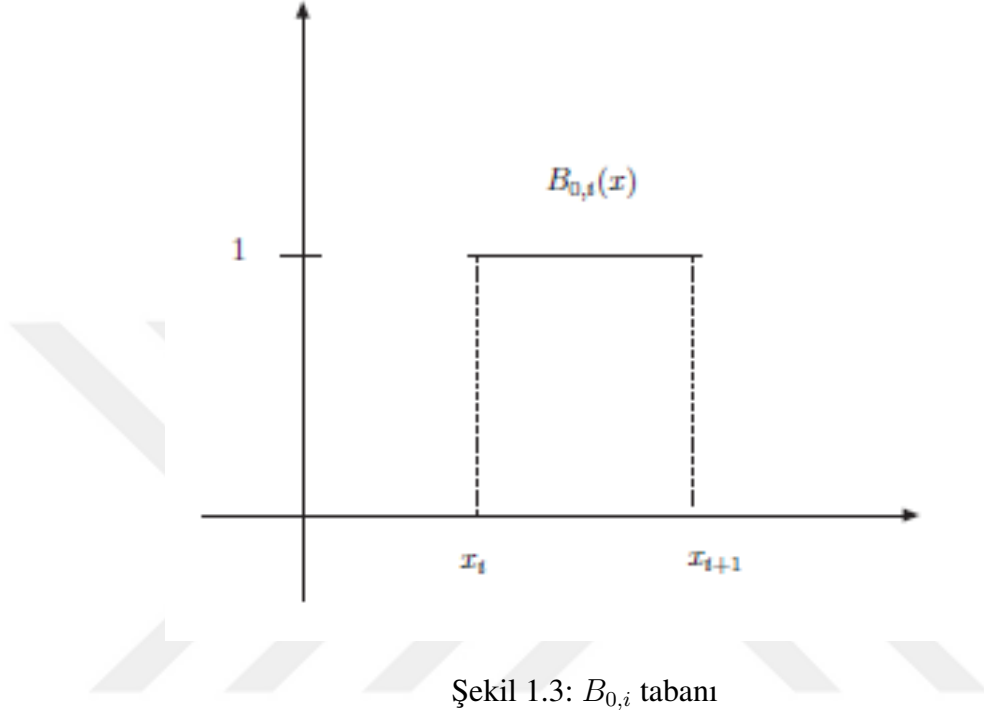
kombinasyonu olarak gösterilebilir. Aynı zamanda söz konusu bu eğriler, spline yaklaşımı ile tutarlıdır yani düğüm noktalarında derceseninden daha küçük mertebeden türevleri süreklidir. $[a, b] \subset R$ sonlu bir aralık ve $\{x_0, x_1, \dots, x_n\}$ ler düğüm noktaları olmak üzere $\Omega_n = \{x_0, x_1, \dots, x_n\}, [a, b]$ nin bir parçalanışı olsun. $B_{k,i}(x), (i \in Z)$ k. mertebeden bir B-spline olsun. Bu durumda;

- i. $Supp B_{i,K} = [x_i, x_{i+1}]$
- ii. $B_{i,K} \geq 0$, her $x \in R$ için
- iii. $\sum_{-\infty}^{+\infty} B_{i,K} = 1$ her $x \in R$ için dır[7-8].

Örneğin 0. dereceden B-spline tabanı

$$B_{0,i} = \begin{cases} 1 & , x \in [x_i, x_{i+1}] \\ 0 & , \text{diğer durumlar} \end{cases} \quad (1.28)$$

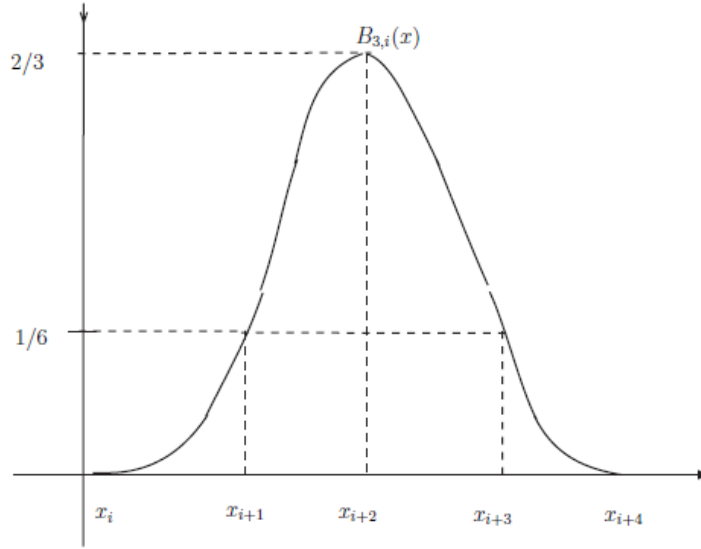
Şekil 1.3: $B_{0,i}$ tabanı

şekline tanımlanmıştır. $k > 0$ mertebeli B-spline tabanları ise, De Boor tarafından tanımlanan aşağıdaki De Boor rekürsiyon formülünden belirlenebilir:

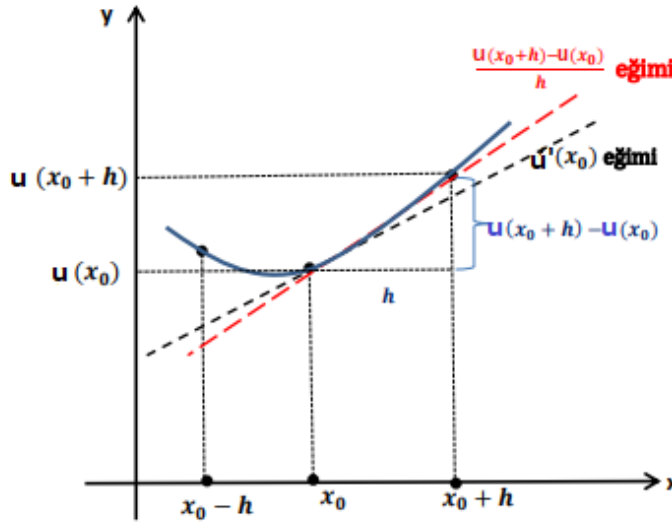
$$B_{k,i}(x) = \frac{x - x_i}{x_{i+k} - x_i} B_{k-1,i}(x) + \frac{x_{i+k+1} - x}{x_{i+k+1} - x_{i+1}} B_{k-1,i+1}(x) \quad (1.29)$$

Bu halde (1.28) ve (1.29) rekürsiyondan üçüncü dereceden B-spline tabanları oluşturabilir:

$$B_{3,i}(x) = \frac{1}{6h^3} \begin{cases} (x - x_i)^3 & , x \in [x_i, x_{i+1}] \\ h^3 + 3h^2(x - x_{i+1}) + 3h(x - x_{i+1})^2 - 3(x - x_{i+1})^3 & , x \in [x_{i+1}, x_{i+2}] \\ h^3 + 3h^2(x_{i+3} - x) + 3h(x_{i+3} - x)^2 - 3(x_{i+3} - x)^3 & , x \in [x_{i+2}, x_{i+3}] \\ (x_{i+3} - x)^3 & , x \in [x_{i+3}, x_{i+4}] \\ 0 & , \text{diğer durumlar} \end{cases} \quad (1.30)$$

Şekil 1.4: $B_{3,i}(x)$ tabanı

1.11. Sonlu farklar yönetimi

Şekil 1.5: Türev tanımı

$$u'(x) = \frac{du(x)}{dx} = \lim_{x_2-x_1 \rightarrow 0} \frac{u(x_2) - u(x_1)}{x_2 - x_1}$$

Sonlu farklar metodunu temeli, bir diferensiyel denklemin tanım aralığı, sonlu sayıda bölünme noktalarında ayrılarak, her bir bölünme noktasındaki türev değerleri yerine, sonlu farklar yaklaşımlarının yazılması olarak özetlenebilir. Böylece diferensiyel denklem bir cebirsel denkleme dönüşür.

Bir değişken içeren ifadeler için sonlu fark yaklaşımları, Taylor serisi yardımıyla elde edilir.

$[a, b]$ tanım aralığı için, N bir pozitif tamsayı, $h = \frac{b-a}{N}$ ve parçalanma noktaları

$$x_i = a + ih, \quad i = 0, 1, 2, \dots, N \quad (1.31)$$

olsun. Bu durumda, $U(x)$ fonksiyonu ve türevleri tanım aralığı üzerinde sürekli olmak üzere, $U(x_i + h)$ ve $U(x_i - h)$ ifadelerinin x_i noktasındaki Taylor seri açılımları

$$U(x_i + h) = U(x_i) + hU_x(x_i) + \frac{h^2}{2!}U_{xx}(x_i) + \frac{h^3}{3!}U_{xxx}(x_i), \dots \quad (1.32)$$

$$U(x_i - h) = U(x_i) - hU_x(x_i) + \frac{h^2}{2!}U_{xx}(x_i) - \frac{h^3}{3!}U_{xxx}(x_i), \dots \quad (1.33)$$

olarak bulunabilir. Sırasıyla, (1.32 - 1.33) eşitlikleri

$$U_x(x_i) = \frac{U(x_i + h) - U(x_i)}{h} + O(h) = \frac{U_{i+1} - U_i}{h} + O(h), \quad (1.34)$$

$$U_x(x_i) = \frac{U(x_i) - U(x_i - h)}{h} + O(h) = \frac{U_i - U_{i-1}}{h} + O(h), \quad (1.35)$$

formunda yaklaşık olarak bulunabilir. (1.34), (1.35) ile bulunan yaklaşımlar sırasıyla ileri ve geri olarak adlandırılır. Her iki yaklaşımda da görüldüğü gibi, seri belli bir yerden kesilmiştir. Dolayısıyla bu kesme işlemi sebebiyle bir hata oluşacaktır. Oluşan hatalar, serinin kesildiği yerden sonraki ilk terime göre değerlendirilir ve $O(h)$ ile gösterilir.

Eğer (1.35) eşitliği, (1.34) eşitliğinden çıkarılır ve düzenlenirse

$$U_x(x_i) = \frac{U(x_i + h) - U(x_i - h)}{2h} + O(h^2)$$

$$U_x(x_i) = \frac{U(x_{i+1}) - U(x_{i-1}))}{2h} + O(h^2) \quad (1.36)$$

formunda birinci türev için merkezi fark yaklaşımı da bulunabilir. Ayrıca (1.34) ve (1.35) eşitlikleri taraf tarafa toplanırsa

$$U_{xx}(x_i) = \frac{U(x_i + h) - 2U(x_i) + U(x_i - h)}{h^2} + O(h^2)$$

$$U_{xx}(x_i) = \frac{U_{i+1} - 2U_i + U_{i-1}}{h^2} + O(h^2) \quad (1.37)$$

formunda ikinci türev için sonlu fark yaklaşımı da bulunabilir.

Benzer şekilde, iki değişkenli fonksiyonlar için sonlu fark yaklaşımları da Taylor serisi

kullanılarak bulunabilir. N,M pozitif tamsayılar, $a \leq x \leq b$, $a' \leq y \leq b'$, $h = \frac{b-a}{M}$,

$\frac{b'-a'}{M}$ ve parçalanma noktaları

$x_i = a + ih$, $i = 0, 1, \dots, N$ ve $y_j = a' + jk$, $j = 0, 1, \dots, M$

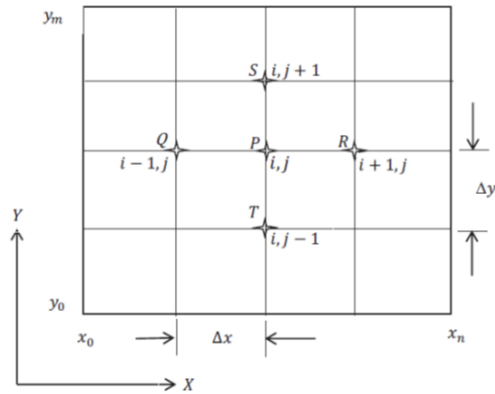
olsun. Bu durumda x ve y değişkenlerine göre birinci türev için ileri, geri ve merkezi sonlu fark yaklaşımları sırasıyla

$$U_x(x_i, y_j) = \frac{U_{i+1,j} - U_{i,j}}{h} + O(h), \quad (1.38)$$

$$U_x(x_i, y_j) = \frac{U_{i,j} - U_{i-1,j}}{h} + O(h), \quad (1.39)$$

$$U_x(x_i, y_j) = \frac{U_{i+1,j} - U_{i-1,j}}{2h} + O(h^2), \quad (1.40)$$

elde edebilir.

Şekil 1.6: Düğümlerin tablo şeklinde gösterimi

2. KÜBİK SPLİNE VE SONLU FARK METODU

2.1. Problem 1.

$$u''(x) + xu(x) + xv(x) = f_1(x), \quad (2.1)$$

$$v''(x) + 2xv(x) + 2xu(x) = f_2(x). \quad (2.2)$$

$f_1(x) = 2$ ve $f_2(x) = -2$ olmak üzere $0 < x < 1$ başlangıç koşulları ve $u(0)=u(1)=0$, $v(0)=v(1)=0$ sınır koşulları ile verilen sistemi ele alalım, Bu problemi önce Sonlu Farklar ile sonra Kübik Spline ile çözelim[23-24-25].

2.1.1. Sonlu fark metodu(FDM) çözümü:

$$u'(x) = \left(\frac{u_{i+1} - u_{i-1}}{2h} \right) \quad v'(x) = \left(\frac{v_{i+1} - v_{i-1}}{2h} \right) \quad (2.3)$$

$$u''(x) = \left(\frac{u_{i+1} - 2u_i + u_{i-1}}{h^2} \right) \quad v''(x) = \left(\frac{v_{i+1} - 2v_i + v_{i-1}}{h^2} \right) \quad (2.4)$$

(2.1)'de (2.3) ve (2.4) formülleri yazılırsa

$$\left(\frac{u_{i+1} - 2u_i + u_{i-1}}{h^2} \right) + x_i u_i + x_i v_i = 2 \quad (2.5)$$

elde edilir , buradan

$$\frac{1}{h^2} u_{i+1} + \left(x_i - \frac{2}{h^2} \right) u_i + \frac{1}{h^2} u_{i-1} + x_i v_i = 2 \quad (2.6)$$

elde edilir.

$$A_i = \frac{1}{h^2}, B_i = x_i - \frac{2}{h^2}, C_i = \frac{1}{h^2}.$$

olmak üzere aşağıdaki matrisler elde edilmiş olur:

$$K_1 = \begin{bmatrix} B_1 & A_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ C_2 & B_2 & A_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & C_3 & B_3 & A_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & C_{n-2} & B_{n-2} & A_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & C_{n-1} & B_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.7)$$

$$K_2 = \begin{bmatrix} x_1 & 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & x_2 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & x_3 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots & \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & x_{n-2} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & x_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.8)$$

(2.2)'de (2.3) ve (2.4) formülleri yazılırsa

$$\left(\frac{v_{i+1} - 2v_i + v_{i-1}}{h^2} \right) + 2x_i v_i + 2x_i u_i = -2 \quad (2.9)$$

elde edilir ve buradan aşağıdaki lineer denklemi yazılır:

$$\frac{1}{h^2} v_{i+1} + \left(2x_i - \frac{2}{h^2} \right) v_i + \frac{1}{h^2} v_{i-1} + 2x_i u_i = -2 \quad (2.10)$$

$D_i = \frac{1}{h^2}$, $E_i = 2x_i - \frac{2}{h^2}$, $F_i = \frac{1}{h^2}$ olarak alınırsa aşağıdaki matrisler elde edilir:

$$K_3 = \begin{bmatrix} 2x_1 & 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2x_2 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2x_3 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots & \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 2x_{n-2} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 2x_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.11)$$

$$K_4 = \begin{bmatrix} E_1 & D_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ F_2 & E_2 & D_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & F_3 & E_3 & D_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & F_{n-2} & E_{n-2} & D_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & F_{n-1} & E_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.12)$$

(2.7), (2.8), (2.11) ve (2.12) matrisleri kullanılarak aşağıdaki matris elde edilir:

$$K = \begin{bmatrix} K_1 & K_2 \\ K_3 & K_4 \end{bmatrix} \quad (2.13)$$

K katsayılar matrisinde üçgensellik ve köşegensellik özelliği vardır. Bundan dolayı tersi vardır. Tek çözüme sahip olur.
ve U matrisi olarak aşağıdaki matris yazılır:

$$U = \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \\ \vdots \\ u_{n-1} \\ v_1 \\ v_2 \\ v_3 \\ \vdots \\ v_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.14)$$

$f_1(x)$ ve $f_2(x)$ kullanılarak aşağıdaki matris yazılır:

$$F = \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 2 \\ \vdots \\ 2 \\ -2 \\ -2 \\ -2 \\ \vdots \\ -2 \end{bmatrix} \quad (2.15)$$

Buradan sistem matris formunda

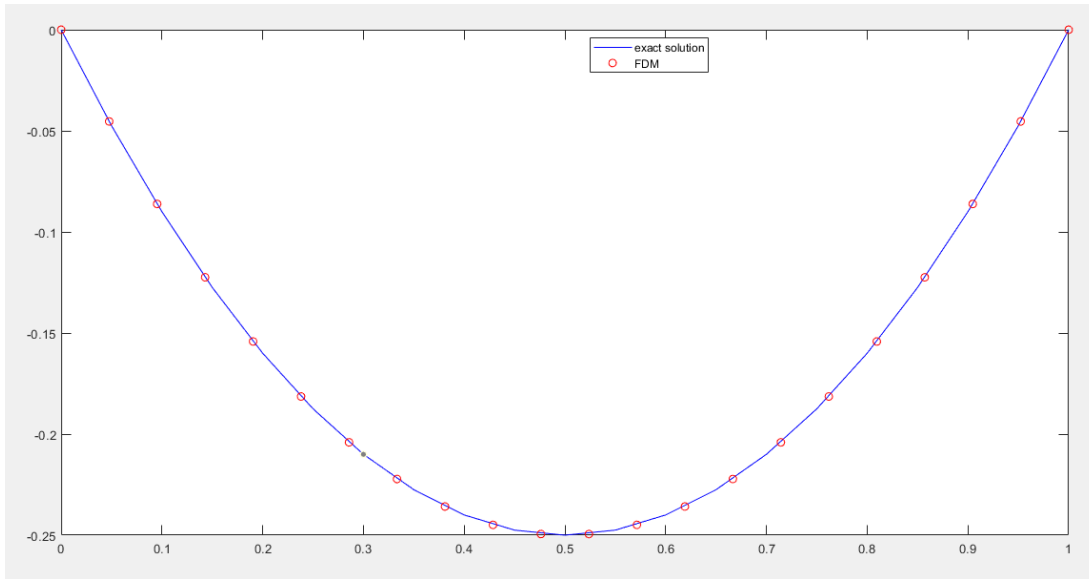
$$K.U = F \quad (2.16)$$

yazılır. Bilinmeyenler sisteminin çözümünden

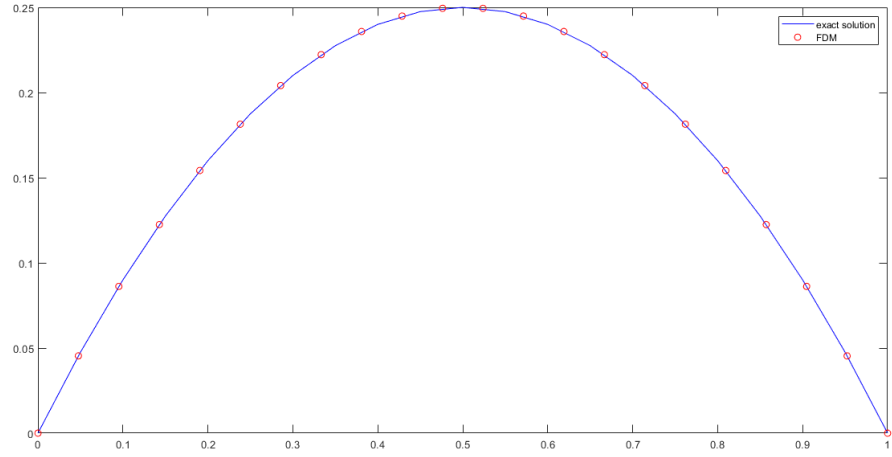
$$U = K^{-1}F \quad (2.17)$$

şekilde elde edilir.

Matlab 9.9.0 program yardımıyla $KU=F$ denklem sisteminin çözümünden U yaklaşık sonucu elde edilir:

Şekil 2.1: Problem 1 (sonlu fark metodu) FDM ile $u(x)=x^2 - x$ için

Şekil 2.2: Problem 1 (sonlu fark metodu)FDM ile $v(x)=x - x^2$ için

2.1.2. Kübik spline çözümü:

$u''(x) + \alpha u(x) + \beta v(x) = 2$
diferansiyel denkleminde $u''_i = M_i$ yazılırsa

$$M_i = 2 - \alpha u_i - \beta v_i \quad (2.18)$$

eşitliği elde edilir. Buradan

$$M_{i+1} = 2 - \alpha u_{i+1} - \beta v_{i+1} \quad (2.19)$$

$$M_{i-1} = 2 - \alpha u_{i-1} - \beta v_{i-1} \quad (2.20)$$

eşitlikleri elde edilir. Bu eşitlikler

$$\alpha M_{i+1} + 2\beta M_i + \alpha M_{i-1} = \left(\frac{1}{h^2}\right)(u_{i+1} - 2u_i + u_{i-1}) \quad (2.21)$$

eşitliğinde yerine konursa aşağıdaki lineer denklemler sistemi elde edilmiş olur:

$$\begin{aligned} & \left(-\alpha x_{i+1} - \frac{1}{h^2}\right)u_{i+1} + \left(-2\beta x_i + \frac{2}{h^2}\right)u_i + \left(-\alpha x_{i-1} - \frac{1}{h^2}\right)u_{i-1} \\ & + \left(-\alpha x_{i+1}\right)v_{i+1} + \left(-2\beta x_i\right)v_i + \left(-\alpha x_{i-1}\right)v_{i-1} = -4\alpha - 4\beta \end{aligned} \quad (2.22)$$

$$A_i = -\alpha x_{i+1} - \frac{1}{h^2}, B_i = -2\beta x_i + \frac{2}{h^2}, C_i = -\alpha x_{i-1} - \frac{1}{h^2}$$

$$D_i = -\alpha x_{i+1}, E_i = -2\beta x_i, F_i = -\alpha x_{i-1}$$

alınır. Bu sistemden doğan katsayılar matrisleri aşağıdaki şekilde

$$K_1 = \begin{bmatrix} B_1 & A_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ C_2 & B_2 & A_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & C_3 & B_3 & A_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & C_{n-2} & B_{n-2} & A_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & C_{n-1} & B_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.23)$$

$$K_2 = \begin{bmatrix} E_1 & D_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ F_2 & E_2 & D_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & F_3 & E_3 & D_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & F_{n-2} & E_{n-2} & D_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & F_{n-1} & E_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.24)$$

elde edilir.

$v''(x) + 2xv(x) + 2xu(x) = -2$
diferansiyel denkleminde $v''(x) = N_i$ yazılırsa

$$N_i = -2 - 2x_i u_i - 2x_i v_i \quad (2.25)$$

denklemini elde edilir. Benzer şekilde

$$N_{i+1} = -2 - 2x_{i+1} u_{i+1} - x_{2i} + 1v_{i+1} \quad (2.26)$$

$$N_{i-1} = -2 - 2x_{i-1} u_{i-1} - 2x_{i-1} v_{i-1} \quad (2.27)$$

eşitlikleri elde edilir. (2.25) , (2.26) ve (2.27) eşitlikleri (2.28)'de yerine yazılırsa

$$\alpha N_{i+1} + 2\beta N_i + \alpha N_{i-1} = \left(\frac{1}{h^2}\right)(u_{i+1} - 2u_i + u_{i-1}) \quad (2.28)$$

şağıdaki lineer denklemler sistemi elde edilmiş olur:

$$\begin{aligned} &(-2\alpha x_{i+1})u_{i+1} + (-4\beta x_i)u_i + (-2\alpha x_{i-1})u_{i-1} \\ &+ \left(-2\alpha x_{i+1} - \frac{1}{h^2}\right)v_{i+1} + \left(-4\beta x_i + \frac{2}{h^2}\right)v_i + \left(-2\alpha x_{i-1} - \frac{1}{h^2}\right)v_{i-1} = 4\alpha + 4\beta \end{aligned} \quad (2.29)$$

$$G_i = -2\alpha x_{i+1} ,$$

$$H_i = -4\beta x_i ,$$

$$I_i = -2\alpha x_{i-1} ,$$

$$J_i = -2\alpha x_{i+1} - \frac{1}{h^2} ,$$

$$L_i = -4\beta x_i + \frac{2}{h^2} ,$$

$$R_i = -2\alpha x_{i-1} - \frac{1}{h^2}$$

yazılsın. Bu sistemden doğan katsayılar matrisleri aşağıdaki şekilde

$$K_3 = \begin{bmatrix} H_1 & G_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ I_2 & H_2 & G_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & I_3 & H_3 & G_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & I_{n-2} & H_{n-2} & G_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & I_{n-1} & H_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.30)$$

$$K_4 = \begin{bmatrix} L_1 & J_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ R_2 & L_2 & J_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & R_3 & L_3 & J_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & R_{n-2} & L_{n-2} & J_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & R_{n-1} & L_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.31)$$

yazılır. (2.23) ,(2.24) , (2.30) ve (2.31) matrisleri kullanılarak aşağıdaki matris elde edilir:

$$K = \begin{bmatrix} K_1 & K_2 \\ K_3 & K_4 \end{bmatrix} \quad (2.32)$$

ve U matrisi olarak aşağıdaki matris bulunur:

$$U = \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \\ \vdots \\ u_{n-1} \\ v_1 \\ v_2 \\ v_3 \\ \vdots \\ v_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.33)$$

$f_1(x)$ ve $f_2(x)$ kullanarak aşağıdaki matrisi oluşturabiliriz:

$$F = \begin{bmatrix} 2 \\ 2 \\ 2 \\ \vdots \\ 2 \\ -2 \\ -2 \\ -2 \\ \vdots \\ -2 \end{bmatrix} \quad (2.34)$$

Dolayısıyla

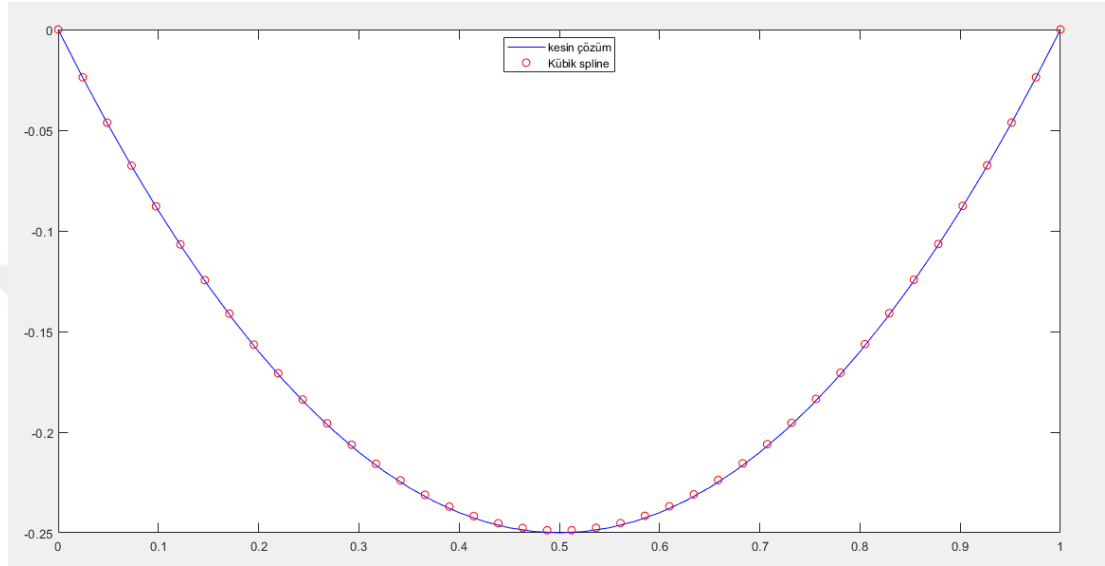
$$K.U = F \quad (2.35)$$

denklem sisteminin çözümünden

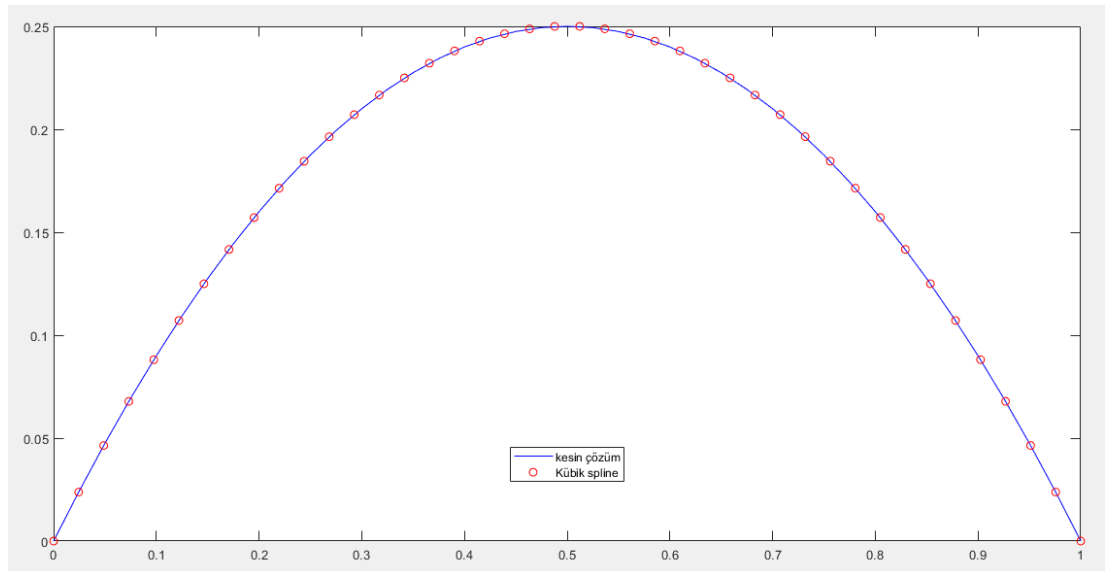
$$U = K^{-1}F \quad (2.36)$$

elde edilir.

Matlab 9.9.0 program yardımıyla $KU=F$ denklem sisteminin çözümünden U yaklaşık sonucu elde edilir:

Şekil 2.3: Problem 1 kübik spline ile $u(x)=x^2 - x$ için

Şekil 2.4: Problem 1 kübik spline ile $v(x)=x - x^2$ için

Problem 1 sonlu fark metodu maksimum mutlak hatası

Sonlu Farklar hata tablosu		
n	u maksimum mutlak hatası	v maksimum mutlak hatası
21	0.0454	0.0454
41	0.0238	0.0238
121	0.0082	0.0082

Problem 1 kübik spline metodu maksimum mutlak hatası

Kübik Spline hata tablosu		
n	u maksimum mutlak hatası	v maksimum mutlak hatası
21	0.0498	0.0500
41	0.0249	0.0250
121	0.0083	0.0083

2.2. Problem 2

$$u''(x) + (2x - 1)u'(x) + \cos(\pi x)v'(x) = f_1(x), \quad (2.37)$$

$$v''(x) + xv(x) = f_2(x). \quad (2.38)$$

$f_1(x) = -\pi^2 \sin(\pi x) + (2x - 1)\pi \cos(\pi x) + (2x - 1)\cos(\pi x)$ ve $f_2(x) = 2 + x \sin(\pi x)$ olmak üzere $0 < x < 1$ başlangıç koşulları ve $u(0)=u(1)=0$, $v(0)=v(1)=0$ sınır koşulları ile verilen sistemi ele alalım,

Bu problemi önce Sonlu Farklar ile sonra Kübik Spline ile çözelim[23-24-25].

2.2.1. Sonlu fark metodu(FDM) çözümü

(2.37)'de (2.3) ve (2.4) formülleri yazılırsa

$$\begin{aligned} \frac{1}{h^2}u_{i+1} - \frac{2}{h^2}u_i + \frac{1}{h^2}u_{i-1} + \frac{2x-1}{2h}u_{i+1} - \frac{2x-1}{2h}u_{i-1} \\ + \frac{\cos(\pi x)}{2h}v_{i+1} - \frac{\cos(\pi x)}{2h}v_{i-1} = f_1(x) \end{aligned} \quad (2.39)$$

elde edilir, (2.39) denklemini düzenlenirse

$$\begin{aligned} \left(\frac{1}{h^2} + \frac{2x-1}{2h}\right)u_{i+1} + \left(-\frac{2}{h^2}\right)u_i + \left(\frac{1}{h^2} - \frac{2x-1}{2h}\right)u_{i-1} \\ + \frac{\cos(\pi x)}{2h}v_{i+1} - \left(\frac{\cos(\pi x)}{2h}\right)v_{i-1} = f_1(x) \end{aligned} \quad (2.40)$$

elde edilir. Burada

$$\begin{aligned} A_i &= \frac{1}{h^2} + \frac{2x-1}{2h}, \\ B_i &= -\frac{2}{h^2}, \\ C_i &= -\frac{1}{h^2} - \frac{2x-1}{2h} \\ D_i &= \frac{\cos(\pi x)}{2h}, \\ F_i &= -\frac{\cos(\pi x)}{2h} \end{aligned}$$

olmak üzere aşağıdaki matrisler elde edilmiş olur:

$$K_1 = \begin{bmatrix} B_1 & A_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ C_2 & B_2 & A_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & C_3 & B_3 & A_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & C_{n-2} & B_{n-2} & A_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & C_{n-1} & B_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.41)$$

$$K_2 = \begin{bmatrix} 0 & D_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ F_2 & 0 & D_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & F_3 & 0 & D_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & F_{n-2} & 0 & D_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & F_{n-1} & 0 \end{bmatrix} \quad (2.42)$$

(2.38)'de (2.3) ve (2.4) formülleri yazılırsa

$$\frac{1}{h^2}v_{i+1} - \frac{2}{h^2}v_i + \frac{1}{h^2}v_{i-1} + x_i u_i = f_2(x) \quad (2.43)$$

elde edilir. aşağıdaki lineer denklemi yazılır:

$$G_i = x_i, H_i = \frac{-2}{h^2}, I_i = \frac{1}{h^2}, J_i = \frac{1}{h^2},$$

olarak alınırsa aşağıdaki matrisler elde edilir:

$$K_3 = \begin{bmatrix} G_1 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & G_2 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & G_3 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & G_{n-1} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & G_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.44)$$

$$K_4 = \begin{bmatrix} H_1 & I_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ J_2 & H_2 & I_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & J_3 & H_3 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & J_{n-2} & H_{n-2} & I_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & J_{n-1} & H_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.45)$$

(2.41) ,(2.42) , (2.44) ve (2.45) matrisleri konularak aşağıdaki matris elde edilir:

$$K = \begin{bmatrix} K_1 & K_2 \\ K_3 & K_4 \end{bmatrix} \quad (2.46)$$

ve U matrisi olarak aşağıdaki matris bulunur:

$$U = \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \\ \vdots \\ u_{n-1} \\ v_1 \\ v_2 \\ v_3 \\ \vdots \\ v_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.47)$$

$f_1(x)$ ve $f_2(x)$ yi kullanarak aşağıdaki matrisi oluşturabiliriz:

$$F = \begin{bmatrix} f_1(x_1) \\ f_1(x_2) \\ f_1(x_3) \\ \vdots \\ f_1(x_{n-1}) \\ f_2(x_1) \\ f_2(x_2) \\ f_2(x_3) \\ \vdots \\ f_2(x_{n-1}) \end{bmatrix} \quad (2.48)$$

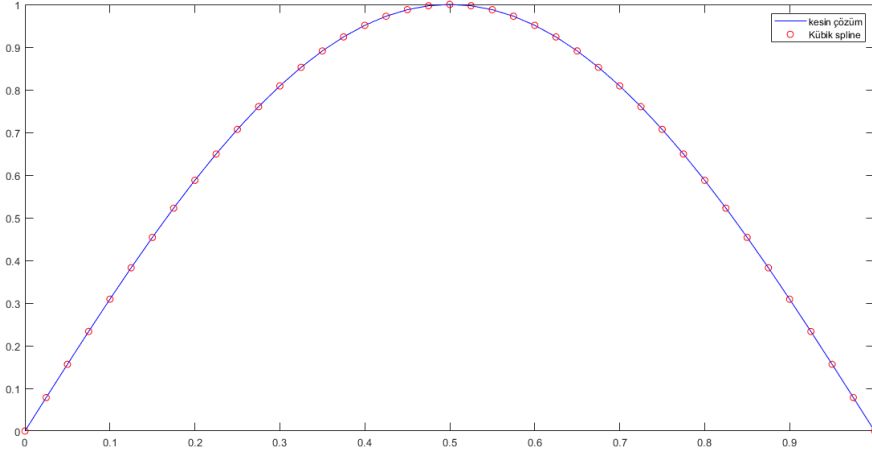
Buradan sistem matris formunda

$$K.U = F \quad (2.49)$$

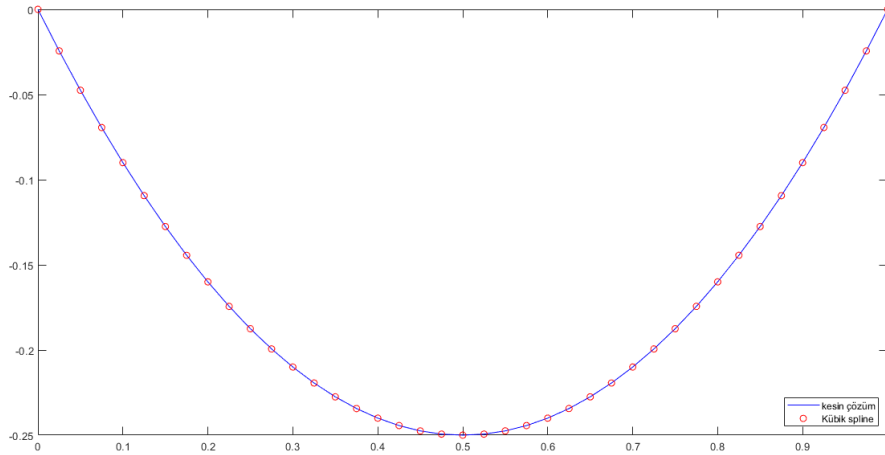
yazılır. Bilinmeyenler sisteminin çözümünden

$$U = K^{-1}F \quad (2.50)$$

elde edilir. Matlab 9.9.0 program yardımıyla $KU=F$ denklem sisteminin çözümünden U yaklaşık çözümü elde edilir

Şekil 2.5: Problem 2 sonlu fark metodu(FDM) ile $v(x)=\sin(\pi x)$ için

Şekil 2.6: Problem 2 sonlu fark metodu(FDM) ile $v(x)=x^2 - x$ için

2.2.2. Kübik spline çözümü:

(2.37) denklemi alalım:

$$u''(x) + xu(x) + xv(x) = f_1(x)$$

$$f_1(x) = -\pi^2 \sin(\pi x) + (2x - 1)\pi \cos(\pi x) + (2x - 1)\cos(\pi x)$$

Bu denklemde $u_i'' = M_i$ yazılırsa

$$M_i = f_1(x_i) - (2x_i - 1)\left(\frac{u_{i+1} - u_{i-1}}{2h}\right) - \cos(\pi x_i)\left(\frac{v_{i+1} - v_{i-1}}{2h}\right) \quad (2.51)$$

eşitliği elde edilir. Benzer şekilde

$$M_{i+1} = f_1(x_{i+1}) - (2x_{i+1} - 1)\left(\frac{3u_{i+1} - 4u_i + u_{i-1}}{2h}\right) - \cos(\pi x_{i+1})\left(\frac{3v_{i+1} - 4v_i + v_{i-1}}{2h}\right) \quad (2.52)$$

$$M_{i-1} = f_1(x_{i-1}) - (2x_{i-1} - 1)\left(\frac{-u_{i+1} + 4u_i - 3u_{i-1}}{2h}\right) - \cos(\pi x_{i-1})\left(\frac{-v_{i+1} + 4v_i - 3v_{i-1}}{2h}\right) \quad (2.53)$$

eşitlikleri elde edilir. Bu eşitlikler

$$\alpha M_{i+1} + 2\beta M_i + \alpha M_{i-1} = \left(\frac{1}{h^2}\right)(u_{i+1} - 2u_i + u_{i-1}) \quad (2.54)$$

de yerine konursa aşağıdaki lineer denklemler sistemi elde edilmiş olur:

$$\begin{aligned} & \left(\frac{-3\alpha(2x_{i+1} - 1)}{2h} - \frac{\beta(2x_i - 1)}{h} + \frac{\alpha(2x_{i-1})}{2h} - \frac{1}{h^2}\right)u_{i+1} \\ & + \left(\frac{2\alpha(2x_{i+1} - 1)}{h} - \frac{-2\alpha(2x_{i-1} - 1)}{h} + \frac{1}{h^2}\right)u_i \\ & + \left(\frac{\beta(2x_i - 1)}{h} + \frac{3\alpha(2x_{i-1} - 1)}{2h} - \frac{\alpha(2x_{i+1} - 1)}{2h} - \frac{1}{h^2}\right)u_{i-1} \\ & + \left(\frac{-3\alpha\cos(\pi x_{i+1})}{2h} - \frac{\beta\cos(\pi x_i)}{h} + \frac{\alpha\cos(\pi x_{i-1})}{2h}\right)v_{i+1} \\ & + \left(\frac{2\alpha\cos(\pi x_{i+1})}{h} - \frac{2\alpha\cos(\pi x_{i-1})}{h}\right)v_i + \left(\frac{-\alpha\cos(\pi x_{i+1})}{2h} + \frac{\beta\cos(\pi x_i)}{h} + \frac{3\alpha\cos(\pi x_{i-1})}{2h}\right)v_{i-1} \\ & = \alpha\pi^2 \sin(\pi x_{i+1}) + 2\beta\pi^2 \sin(\pi x_i) + \alpha\pi^2 \sin(\pi x_{i-1}) \\ & - (1+\pi)(\alpha(2x_{i+1}-1)\cos(\pi x_{i+1}) + 2\beta(2x_i-1)\cos(\pi x_i) + \alpha(2x_{i-1}-1)\cos(\pi x_{i-1})) \end{aligned} \quad (2.55)$$

$$\begin{aligned}
A_i &= \frac{-3\alpha(2x_{i+1}-1)}{2h} - \frac{\beta(2x_i-1)}{h} + \frac{\alpha(2x_{i-1})}{2h} - \frac{1}{h^2}, \\
B_i &= \frac{2\alpha(2x_{i+1}-1)}{h} - \frac{-2\alpha(2x_{i-1}-1)}{h} + \frac{1}{h^2}, \\
C_i &= \frac{\beta(2x_i-1)}{h} + \frac{3\alpha(2x_{i-1}-1)}{2h} - \frac{\alpha(2x_{i+1}-1)}{2h} - \frac{1}{h^2} \\
D_i &= \frac{-3\alpha\cos(\pi x_{i+1})}{2h} - \frac{\beta\cos(\pi x_i)}{h} + \frac{\alpha\cos(\pi x_{i-1})}{2h}, \\
E_i &= \frac{2\alpha\cos(\pi x_{i+1})}{h} - \frac{2\alpha\cos(\pi x_{i-1})}{h} \\
F_i &= \frac{-\alpha\cos(\pi x_{i+1})}{2h} + \frac{\beta\cos(\pi x_i)}{h} + \frac{3\alpha\cos(\pi x_{i-1})}{2h} \\
Z_i &= \alpha\pi^2\sin(\pi x_{i+1}) + 2\beta\pi^2\sin(\pi x_i) + \alpha\pi^2\sin(\pi x_{i-1}) \\
&\quad - (1+\pi)(\alpha(2x_{i+1}-1)\cos(\pi x_{i+1}) + 2\beta(2x_i-1)\cos(\pi x_i) + \alpha(2x_{i-1}-1)\cos(\pi x_{i-1}))
\end{aligned}$$

yazılırsa aşağıdaki matrisler elde edilmiş olur:

$$K_1 = \begin{bmatrix} B_1 & A_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ C_2 & B_2 & A_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & C_3 & B_3 & A_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & C_{n-2} & B_{n-2} & A_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & C_{n-1} & B_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.56)$$

$$K_2 = \begin{bmatrix} E_1 & D_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ F_2 & E_2 & D_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & F_3 & E_3 & D_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & F_{n-2} & E_{n-2} & D_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & F_{n-1} & E_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.57)$$

$$v''(x) + xu(x) = f_2(x)$$

$$f_2(x) = 2 + x \sin(\pi x)$$

diferansiyel denkleminde $v''(x) = N_i$ yazılırsa

$$N_i = f_2(x_i) - x_i u_i \quad (2.58)$$

denklemini elde edilir. Benzer şekilde

$$N_{i+1} = f_2(x_{i+1}) - x_{i+1} u_{i+1} \quad (2.59)$$

$$N_{i-1} = f_2(x_{i-1}) - x_{i-1} u_{i-1} \quad (2.60)$$

eşitlikleri elde edilir. Bu eşitlikler

$$\alpha N_{i+1} + 2\beta N_i + \alpha N_{i-1} = \left(\frac{1}{h^2}\right)(v_{i+1} - 2v_i + v_{i-1}) \quad (2.61)$$

de yerine konursa aşağıdaki lineer denklemler sistemi elde edilmiş olur:

$$\begin{aligned} & -\alpha x_{i+1} u_{i+1} - 2\beta x_i u_i - \alpha x_{i-1} u_{i-1} - \frac{1}{h^2} v_{i+1} + \frac{2}{h^2} v_i - \frac{1}{h^2} v_{i-1} \\ & = -4\alpha - 4\beta - \alpha x_{i+1} \sin(\pi x_{i+1}) + -2\beta x_i \sin(\pi x_i) - \alpha x_{i-1} \sin(\pi x_{i-1}) \end{aligned} \quad (2.62)$$

$$G_i = -\alpha x_{i+1}, H_i = -2\beta x_i, I_i = -\alpha x_{i-1}, L_i = -\frac{1}{h^2}, Q_i = +\frac{2}{h^2}, R_i = -\frac{1}{h^2}$$

$$S_i = -4\alpha - 4\beta - \alpha x_{i+1} \sin(\pi x_{i+1}) + -2\beta x_i \sin(\pi x_i) - \alpha x_{i-1} \sin(\pi x_{i-1})$$

yazılsın. Bu sistemden doğan matrisleri aşağıdaki şekilde yazabiliriz

$$K_3 = \begin{bmatrix} H_1 & G_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ I_2 & H_2 & G_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & I_3 & H_3 & G_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & I_{n-2} & H_{n-2} & G_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & I_{n-1} & H_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.63)$$

$$K_4 = \begin{bmatrix} Q_1 & L_1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ R_2 & Q_2 & L_2 & 0 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ 0 & R_3 & Q_3 & L_3 & \cdots & 0 & 0 & 0 \\ \vdots & & & & & & & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & R_{n-2} & Q_{n-2} & L_{n-2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & R_{n-1} & Q_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.64)$$

(2.56) ,(2.57) , (2.63) ve (2.64) matrisleri kullanarak aşağıdaki matris elde edilir:

$$K = \begin{bmatrix} k_1 & k_2 \\ k_3 & k_4 \end{bmatrix} \quad (2.65)$$

ve U matrisi olarak aşağıdaki matris bulunur:

$$U = \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \\ \vdots \\ u_{n-1} \\ v_1 \\ v_2 \\ v_3 \\ \vdots \\ v_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.66)$$

$f_1(x)$ ve $f_2(x)$ yi kullanarak aşağıdaki matrisi oluşturabiliriz:

$$F = \begin{bmatrix} Z_1 \\ Z_2 \\ Z_3 \\ \vdots \\ Z_{n-1} \\ S_1 \\ S_2 \\ S_3 \\ \vdots \\ S_{n-1} \end{bmatrix} \quad (2.67)$$

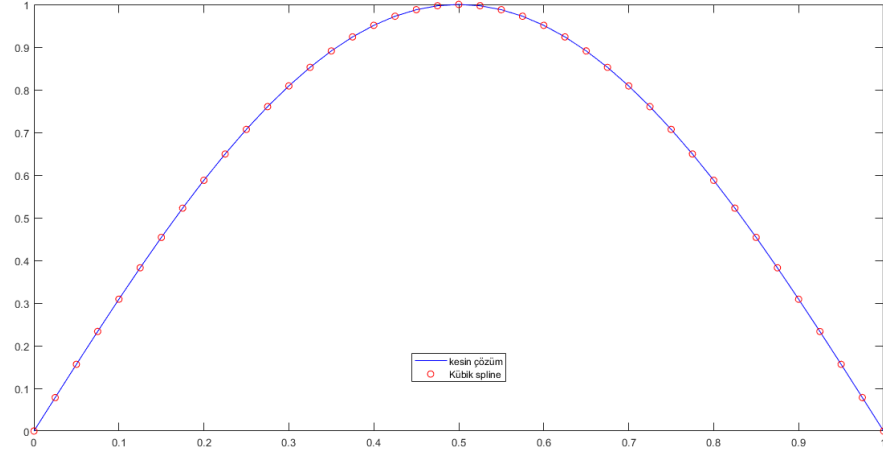
Dolayısıyla

$$K.U = F \quad (2.68)$$

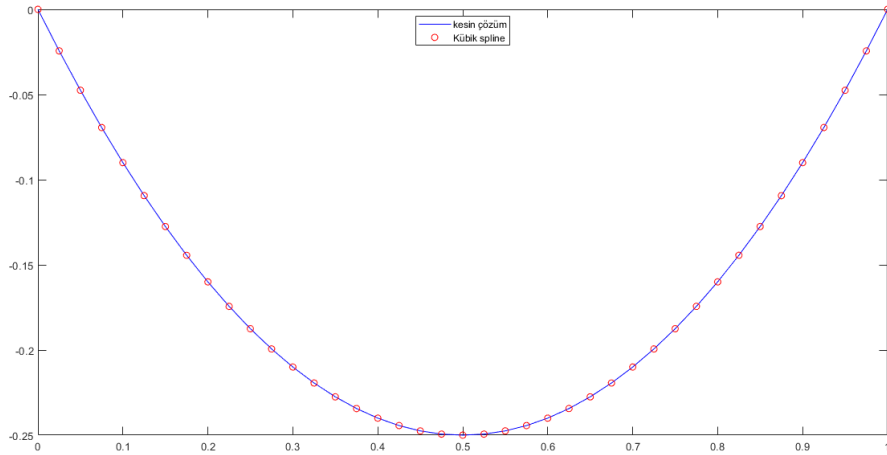
denklem sisteminin çözümünden

$$U = K^{-1}F \quad (2.69)$$

elde edilir. Matlab 9.9.0 program yardımıyla $KU=F$ denklem sisteminin çözümünden U yaklaşık çözümü elde edilir

Şekil 2.7: Problem 2 Kübik spline ile $u(x)=\sin(\pi x)$ için

Şekil 2.8: Problem 2 Kübik spline ile $v(x)=x^2 - x$ için

Problem 2 sonlu fark metodu maksimum mutlak hatası

Sonlu Farklar hata tablosu		
n	u mutlak hatası	v mutlak hatası
21	0.00287	0.000154
41	0.00152	0.000138
121	0.00083	0.000021

Problem 2 kübik spline metodu maksimum mutlak hatası

Kübik Spline hata tablosu		
n	u mutlak hatası	v mutlak hatası
21	0.00305	0.000167
41	0.00181	0.000193
121	0.00089	0.000024

3. SONUÇ

Tez çalışmasında lineer denklem sistemleri üzerine bir araştırma yapılmıştır. B-spline yönteminin uygulandığı makale incelenmiş , makalede yer alan örneklere öncelikle sonlu fark metodu uygulanmış daha sonra da non-polynomial kübik spline metodu uygulanmıştır. Nümerik sonuçları elde etmek için Matlap kullanılmıştır. Ele alınan iki örnekte yer alan u ve v fonksiyonları için Matlap kullanılarak çözümler elde edilmiştir. Nümerik çözümle gerçek çözümü karşılaştırmak için Matlap yardımıyla grafikler elde edilmiştir. Grafiklerden nümerik çözümün gerçek çözüme yakınsadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra farklı n değerleri için sonlu fark ve non-polynomial kübik spline metodu için tablolar yapılmıştır. Tablolardan iki metodun sonuçlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Bu çalışmadan benzer tipteki diferansiyel denklem sistemler için iki metodun da kullanılabilir uygun metodlar olduğu sonucuna varılabilir.

4. KAYNAKLAR

- [1] M. A. Ramadan, T. S. El-Danaf, F. E. I. A. Alaal, Application of the Non-Polynomial Spline Approach To The Solution of The Burgers' Equation, The Open Applied Math. J, 1 (2007) 15-20.
- [2] J. Rashidinia, R. Mahmoodi, Non-polynomial Cubic Spline Methods For The Solution Of Parabolic Equations, J. Comput. Math, 85 (2008) 843-850.
- [3] E. L. Albasiny, W. D. Hoskins, Cubic Spline Solution of Two Point Boundary-Value Problems, Computer J., 12 (1969) 151-153.
- [4] W. G. Bickely, Piecewise cubic Interpolation and Two-Point Boundary Value Problems. Computer J., 11 (1968) 202-208.
- [5] J. Crank, R. S. Gupta, A Method For Solving Moving Boundary-Value Problems In Heat Flows Using Cubic Splines or Polynomials, J. Inst. Maths. Applics. 10 (1972) 296-304.
- [6] M. K. Jain, T. Aziz, Spline Function Approximation For Differential Equations, Comput. Methods Appl. Mech. Eng., 26 (1981) 129-143.
- [7] M. K. Jain, T. Aziz, Cubic Spline Solution Of Two-Point Boundary Value Problem With Significant First Derivatives, Comp. Methods in App. Mech. Eng., 39 (1983) 83-91.
- [8] R. A. Usmani, The Use Of Quartic Spline In The Numerical Solution Of Fourth-Order Boundary-Value Problem, J. Comput. Appl. Math, 44 (1992) 187-199.
- [9] Atkinson, K.E, An Introduction to Numerical Analysis, John Wiley sons inc.usa[1988]
- [10] De Boor, C. A Practical Guide To Splines, Springer-Verlag, New York (1987)
- [11] M. Kumar, P. K. Srivastava. Computational Techniques For Solving Differential Equations by Cubic, Quintic and Sextic Spline. Int. J. Comput. Methods Eng. Sci Mech. 2009
- [12] J. Rashidinia, R. Jalilian, K. Farajeyan. Spline Approximate Solution of Eight-order Boundary-Value Problems, J. Comput. Math, 2008.
- [13] S. S. Siddiqi, G. Akram, Solution of 10th-order Boundary-Value Problems Using Non-Polynomial Spline Technique, Appl. Math. Comput, 190 (2007) 641-651.
- [14] S. S. Siddiqi, G. Akram, Solutions of 12th-order Boundary-Value Problems Using Non-Polynomial Spline Technique, Appl. Math. Comput, 199 (2008) 559-571.
- [15] W.K. Zahra, A Smooth Approximation Based on Exponential Spline Solutions for Non-Linear Fourth Order Two Point Boundary Value Problems, App. Math. Comp., 217 (2011) 84478457.
- [16] W.K. Zahra, M.A. Ramadan, I.F. Lashien, High Order Accuracy Non-Polynomial Spline Solutions for 2th Order Two Point Boundary Value Problems, App. Math. Comp., 204 (2008) 920927.

- [17] W.K. Zahra, M.A. Ramadan, I.F. Lashien, Polynomial and Non-Polynomial Spline Approaches To The Numerical Solution of Second Order Boundary Value Problems, *App. Math. Comp.*, 184 (2007) 476 484.
- [18] W.K. Zahra, M.A. Ramadan, I.F. Lashien, Quintic Non-Polynomial Spline Solutions For Fourth Order Two-Point Boundary Value Problem, *Comm. Nonlin. Sci. Num. Simul.*, 14 (2009) 11051114.
- [19] W. K. Zahra, S. M. Elkholy, The Use Of Cubic Splines In The Numerical Solution of Fractional Differential Equations, *Int. J. Math. Math. Sci.*, 10, (2012).
- [20] Y Aksoy, M Ozkan, Diferansiyel Denklemler, Yıldız Teknik ,YTÜ.FE.DK-2017.0905
- [21] S Çavuş Oğlu , Bazı Sınır Değer Problemleri Ve Yaklaşım Yöntemleri, Ocak(2017)
- [22] M F Ucar ,Kesirli Kısmi Türevli Diferansiyel Denklemlerin Sayısal çözümleri, 2, (2012)
- [23] H Caglar ,N Caglar,C Akkoyunlu,Non-polynomial Spline Method Of a Non-Linear System Of Second-Order Boundary Value Problems,4 (2010).
- [24] H caglar, N caglar, S yilmaz,M iseri,A Non-polynomial Spline Solution Of The One-Dimensional Wave Equation Subject To An Integral Conservation Condition.
- [25] N Caglar , H Caglar ,B-Spline Method For Solving Linear System of Second-Order Boundary Value Problems,9 (2008)